

[Bjørn Westh]

vi har fået om, at kommunerne så skulle pålægge bopælspligt, viser, at landkommunerne ikke udnytter den mulighed særlig meget, kun i enkelte tilfælde i enkelte kommuner. Man kan ikke kræve, at folk skal bo der, men hvis man har nogle husvilde, så kan man anvise dem. Vi kan så håbe, at der er flere flygtninge og andre, der har svært ved at finde bolig, der nu får anvist boliger her.

Men det forhindrer ikke, at vi synes, det er uheldigt, at nu op mod 20.000 ejendomme i landdistrikterne mister en bopælspligt. Det vil være med til at udtynde landdistrikterne, som i forvejen er hårdt behandlet i nogle af regeringens andre lovforslag.

Vi har sagt til regeringen, at vi mener, at den her lov kan medføre varige strukturskader i landbruget, der er uhensigtsmæssige for landmændene, for samfundet. Det gør efter vores mening jordfordelingsarbejdet meget mere vigtigt, end det er i øjeblikket, og vi havde derfor gerne set nogle klare garantier for, at vi kunne vedblive med, måske endda styrke det jordfordelingsarbejde, vi har i Danmark, hvilket kunne afbøde nogle af de strukturvanskeligheder, vi her kommer ud for. Det har vi ikke kunnet få tilsagn om.

Regeringspartierne har erkendt, at det her gør det vanskeligere for Dansk Landboungdom. Jeg har flere gange – to gange, hr. Ivar Hansen – citeret Dansk Landboungdom herfra. Hr. Ivar Hansen drømmer om det, så han har hørt det tyve gange. Men Dansk Landboungdom er altså bekymret over det her. Det har fået regeringspartierne til at sige: Jamen så må vi bruge nogle flere statsmidler på at give støtte til unge landmænd, når de skal etablere sig. Spørgsmålet er så igen i dag, som det var i går: Hvor mange midler har regeringen tænkt sig at afsætte til dette?

Vi finder det endvidere underligt, at borgerlige partier, der i tide og utide, havde jeg nær sagt, taler om, at organisationerne har for stor magt i vort samfund, at vi ikke skal lade organisationerne bestemme så meget, som de har gjort hidtil – ja, somme tider har regeringen nærmest et lidt fjendtligt forhold til nogle af dem – i denne lov tillægger De Danske Landboforeninger og De Danske Husmandsforeninger vetoret. Hvis der er en sag, der skal afgøres i Jordbrugskommissionen, og det vil der fortsat være, så kan en enkeltperson fra en erhvervsor-

ganisation sige: Uanset hvordan den sag i øvrigt ligger, så er jeg imod, og derfor kan tilladelse ikke gives.

Det er usædvanligt, at borgerlige partier i den grad mener, at organisationer skal have så stor myndighed, at de ligefrem har vetoret i den slags organer. Jeg tror ikke, det er set ret mange andre steder i vores lovgivning.

Vi finder, at konsekvenserne af bestemmelserne om aktieselskaber, udleje af jord osv. er meget lidt belyst. Vi havde ønsket at få det mere belyst, men det er ikke muligt. Vi kan ikke få svar. Flertallet har nok i sig selv. Der har ikke kunnet ændres et komma i denne lov. Selv tåbeligheder har ikke kunnet ændres i denne lov.

De partier, der troede, at der her var lagt op til, at der skulle kunne forhandles, kan jeg meddele, at det har der ikke været tale om; der kunne ikke ændres noget. Hver gang man har spurgt om et eller andet, har man fået at vide: Ja, hvis alle fem partier er enige om det, så kan det måske godt lade sig gøre. Det har alle partier af gode grunde aldrig været, for de har dybt forskellige holdninger til landbrugsloven. F.eks. var der i hvert fald tidligere et spænd mellem Det Radikale Venstre og Fremskridtspartiet.

Rønholt (KF):

Jeg synes, der er god anledning til at glæde sig i dag over to ting. For det første, at det afpresningsforsøg, forligspartierne har været udsat for fra Socialdemokratiet, er mislykkedes. Og for det andet, at vi nu har mulighed for at få gennemført en lov, som rækker betydelig længere, end tidligere justeringer af landbrugsloven har gjort.

Der er tale om en væsentlig liberalisering, der er tale om bedre samdriftsregler, og selv om hr. Bjørn Westh bruger udtrykket, at nu skal landbruget drives over 25 km, så er det jo ikke rigtigt. Det kan drives op til 25 km, men vi tror på, at markedskræfterne selv vil indstille sig på og finde ud af, hvad der er fornuftigt i den henseende. Der er tale om bedre sammenlægningsgrænser, og der er tale om nye ejerformer, således at også landbruget kan få glæde af – måske ikke i stort omfang, men i det omfang, det gælder – at kunne oprette aktieselskaber.

Jeg har en forventning om, at det vil skabe dynamik på legale præmisser. Strukturudviklingen løber, uanset hvilken lov vi laver herin-